

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

ในการศึกษาเรื่องการประมาณการรายได้ของรัฐจากอากรขาเข้านี้ แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วนในส่วนแรกจะทำการศึกษาเกี่ยวกับแบบจำลองสำหรับการใช้ในการประมาณการมูลค่าการนำเข้าสินค้า โดยจำแนกสินค้านำเข้าเป็น 10 หมวด ตามระบบ SITC ซึ่งได้แก่ กลุ่มสินค้าประเภทอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ วัสดุก่อสร้าง น้ำมันเชื้อเพลิงและสิ่งหล่อลื่น น้ำมันจากไขมันพืช และสัตว์ เคมีภัณฑ์ หัตถกรรม เครื่องจักรและยานพาหนะ หัตถอุตสาหกรรมเบ็ดเตล็ด และสินค้าเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ ลักษณะสมการของสินค้าแต่ละประเภทแบบสมการเดียว รูปแบบของสมการมี 4 ชนิด คือ Static Linear Model, Static Log-linear Model, Dynamic Linear Model, Dynamic Log-linear Model และทำการประมาณการเส้นถดถอยเชิงซ้อน เพื่อหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา หลังจากนั้นจะเลือกแบบจำลองที่เหมาะสมที่สุดจากแบบจำลองทั้ง 4 แบบ เพื่อนำมาใช้ประมาณการมูลค่าการนำเข้าสินค้า 9 ประเภทนั้น ในการพิจารณาเลือกแบบจำลองจะพิจารณาจากค่าทางสถิติการศึกษาในส่วนที่สอง เป็นการประมาณการอากรขาเข้า โดยนำแบบจำลองมูลค่าการนำเข้าของสินค้าทั้ง 9 ประเภท มาใช้ประมาณการมูลค่าการนำเข้า หลังจากนั้นจึงนำมูลค่าการนำเข้าที่ประมาณการได้คูณกับอัตราอากรขาเข้าของปีที่ผ่านมา ผลการศึกษาปรากฏว่า ผลที่ได้จากการประมาณการ มีค่าใกล้เคียงกับอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้จริง โดยค่าความคลาดเคลื่อนจากการประมาณการมีค่าไม่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ ยกเว้นในปีงบประมาณ 2530 ที่มูลค่าอากรขาเข้าจากการประมาณการสูงกว่าอากรขาเข้าที่จัดเก็บได้จริงเกินกว่า 10 เปอร์เซ็นต์ สาเหตุของความบกพร่องจากการประมาณการในแต่ละปีงบประมาณ อาจเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ภาวะเศรษฐกิจและการเมือง สืบเนื่องมาจากการประมาณการรายได้จากอากรขาเข้าสำหรับปีงบประมาณต่อไป เป็นการประมาณการล่วงหน้า เป็นระยะล่วงหน้าถึง 1 ปี 9 เดือน จากช่วงระยะเวลาที่ยาวนานดังกล่าว จึงอาจเกิดความผันแปรทางเศรษฐกิจและการเมืองขึ้น ส่งผลกระทบต่อตัวแปรที่มีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมการนำเข้าในแบบจำลองการประมาณการมูลค่าการนำเข้า ที่ได้ประมาณการเอาไว้ล่วงหน้า อาทิ ผลผลิตมวลรวมประชาชาติ ระดับราคาโดยเปรียบเทียบ เป็นต้น ทำให้มูลค่าการนำเข้าสินค้าซึ่งเป็นฐานในการคำนวณภาษี มีความคลาดเคลื่อนตามไปด้วย ผลดังกล่าวจึงทำให้เกิดความผิดพลาดในการประมาณการมูลค่าอากรขาเข้า

2. ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี การประมาณการอากรขาเข้าอาจมีความผิดพลาดน้อยลง ในกรณีที่หน่วยงานและเจ้าหน้าที่จัดเก็บอากรขาเข้ามีความสามารถในการจัดเก็บ

3. เนื่องจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณและเวลา ทำให้การศึกษานี้ใช้ฐานในการคำนวณภาษีเป็นมูลค่าการนำเข้ารวม ที่เป็นข้อมูลจากการจัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นมูลค่าการนำเข้าที่เสียภาษี และมูลค่าการนำเข้าที่ได้เสียภาษีรวมกัน แต่โดยหลักการที่ถูกต้องแล้ว ควรจะใช้ฐานในการคำนวณภาษีเฉพาะแต่มูลค่าการนำเข้าที่เสียภาษีเท่านั้น ดังนั้นฐานภาษีที่นำมาใช้ในการประมาณการจัดเก็บอากรขาเข้ามีค่าความคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง และมีผลให้การประมาณการอากรขาเข้าคลาดเคลื่อนตามไปด้วย

7.2 ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาที่แบ่งกลุ่มสินค้าออกเป็น 10 ประเภท ตามระบบ SITC แต่เนื่องจากความจำกัดของข้อมูลบางตัว อันได้แก่ ดัชนีราคาสินค้านำเข้าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดทำขึ้น มีการจัดทำเพียง 9 ประเภทสินค้าเท่านั้น ทำให้การประมาณการมูลค่าการนำเข้าซึ่งเป็นฐานในการคำนวณภาษี และต้องใช้ดัชนีราคาสินค้านำเข้ามาเป็นตัวแปรสำหรับประมาณการ

มูลค่าการนำเข้า ไม่สามารถทำการประมาณการสินค้าได้ครบทั้ง 10 ประเภท แต่สามารถประมาณการได้เพียง 9 ประเภทเท่านั้น ดังนั้นจึงควรมีการปรับปรุงในด้านการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับดัชนีราคาสินค้านำเข้าให้ครบถ้วน เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการนำมาใช้

2. สำหรับผู้ที่ทำการศึกษาในโอกาสต่อไป ควรจะทำการแบ่งกลุ่มสินค้าให้ละเอียดย่อยลงไปมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะผู้เขียนมีความเชื่อว่าสินค้าแต่ละประเภทอาจมีปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมในการนำเข้าที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีการแบ่งกลุ่มสินค้าให้ละเอียดย่อยลงไปเท่าใด ความถูกต้องในการประมาณการก็น่าจะเพิ่มสูงขึ้น

3. การใช้ฐานภาษีสำหรับการประมาณการ ควรจะจัดทำข้อมูลฐานภาษีขึ้นโดยใช้ฐานภาษีที่เป็นมูลค่าการนำเข้าเฉพาะที่เสียภาษีเท่านั้น

4. การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจการค้าเสรีอาเซียน (Asean Free Trade Area) มีหลักการและข้อตกลงที่จะปรับลดอัตราภาษีศุลกากรให้เหลือร้อยละ 0-5 ภายใน 15 ปี นับจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2536 ย่อมส่งผลกระทบต่ออัตราภาษีที่จะนำมาใช้คู่กับฐานภาษี สำหรับการประมาณการในอนาคต ดังนั้นผู้ที่ทำการศึกษาต่อไปควรจะนำเอาแนวโน้มของอัตราภาษีที่จะประกาศใช้มาคาดคะเนแนวโน้มของอัตราภาษีที่เหมาะสม เพื่อนำมาใช้ในการคำนวณต่อไปด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย